

Når et menneske dør

Denne information er tænkt som en praktisk vejledning til dig som pårørende i forbindelse med dødsfald. Vi håber, at informationen kan være dig til hjælp i en situation, som de færreste af os er vant til at håndtere. Du er naturligvis altid velkommen til at søge råd og vejledning hos personalet.

NÅR DØDEN INDTRÆDER

For mange mennesker betyder det meget at have god tid til at tage afsked med den afdøde. På Afsnit for Lindrende Behandling tilstræber vi, at I har mulighed for at sige farvel på den måde, der føles rigtig for jer.

Når døden er indtrådt, vil vi sørge for at gøre den afdøde i stand. I er velkomne til at hjælpe med det, hvis I ønsker det. Det kan være, at I – eller afdøde – har særlige ønsker til påklædning, sengelinned eller andet. Det tager vi hensyn til, så vidt det overhovedet er muligt.

Afskedsritual

Et ritual er nogle handlinger, som man kan følge, når man tager afsked. Det kan være noget, man foretager sig, eller det kan være ord, som kan bruges til trøst og støtte.

Ritualer i forbindelse med afsked med den afdøde kan være religiøse eller ikke-religiøse. Afskedsritualet kan afholdes i den lille kirkesal i tilknytning til hospitalets kapel. Det er også muligt at holde et afskeds-ritual på stuen, hvis den afdøde ikke skal være på hospitalet frem til begravelsen eller bisættelsen, eller hvis man ikke ønsker et religiøst ritual.

Afskedsritualet kan afholdes på sengestuen, mens den afdøde ligger i sengen, eller i kirkesalen, når den afdøde er lagt i kisten. Kisten kan være åben, hvis I ønsker det. Ritualet kan ledes af en pårørende, af bedemanden eller af en præst.

I kan selv skabe et ritual, som I synes passer godt til den afdøde og til den afsked, I gerne vil tage. I kan fx anvende et eller flere af disse elementer:

- Holde stilhed
- Tænde et lys – hvis I holder ritualet på stuen, skal lyset dog være elektrisk.
- Syng en sang eller en salme
- Spille musik, fx på cd
- Læse et digt
- Bede en bøn, fx fadervor
- Læse et brev fra eller til den afdøde
- Læse en salme eller ord fra Biblen.

Mange mennesker vil gerne lægge nogle personlige ting i kisten til den afdøde. Især børn kan sætte pris på at lægge breve, tegninger eller lignende i kisten.

Den afdødes ejendele

I må ikke fjerne den afdødes værdigenstande, fx penge, kontokort, smykker, ur, mobiltelefon og nøgler, fra stuen. De skal registreres og opbevares i hospitalets administration – det sørger vi for. Dog kan ægtefælle eller registreret partner umiddelbart tage den afdødes ejendele med hjem. For øvrige pårørende er det Skifteretten, der tager sig af boet og giver særlig tilladelse til udlevering af ejendele.

De ejendele, som er i hospitalets varetægt, kan udleveres ved fremvisning af en skifteretsattest med eventuelle fuldmagter. Mod underskrift kan den afdødes sygesikringskort udleveres umiddelbart efter dødsfaldet.

Øvrige ejendele, fx tøj, beder vi jer om at tage med, når I forlader stuen.

Dødsattest

Dødsattesten udfyldes af en læge. På hverdage varetages det af afdelingens faste læge. Hvis dødsfaldet sker i en weekend eller på en helligdag, udfyldes dødsattesten af en læge fra Medicinsk Afdeling.

Dødsanmeldelse

Dødsfaldet skal anmeldes til kirkekontoret i den afdødes bopælskommune. Anmeldelsen sker via en blanket senest 2 hverdage efter dødsfaldet. Blanketten er samtidig en anmodning om ligbrænding eller begravelse.

Det er oftest bedemanden, der skriver dødsanmeldelsen, og den nærmeste pårørende, som underskriver den. Det gælder også i de tilfælde, hvor afdøde ikke er medlem af Folkekirken.

Begravelse eller bisættelse

Begravelse eller bisættelse foregår som regel senest 8 dage efter dødsfaldet. I skal henvende jer til et bedemandsfirma efter eget valg. Vi kan ikke anbefale en bestemt bedemand. I kan også selv stå for en del af det praktiske med hjælp fra præsten eller kirkekontoret i den afdødes bopælssogn. Lader I en bedemand stå for begravelsen eller bisættelsen, tager han sig af det praktiske.

Der kan blive brug for følgende af afdødes papirer:

- Sundhedskort
- Dåbs- eller fødselsattest
- Eventuelt navnebevis
- Eventuel vielsesattest
- Eventuelle separations- eller skilsmissepapirer
- Eventuelt medlemskort til ligbrændingsforening
- Eventuelt medlemskab af Sygeforsikring Danmark
- Eventuelt medlemskab af fagforening.

Hvis papirerne er bortkommet, kan I skaffe dem gennem kirkekontoret og Statsforvaltningen.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Når de praktiske opgaver er løst, vil mange have behov for at tale om det, der er sket.

Du er altid velkommen til at kontakte os direkte eller aftale tid til en samtale, hvis du har brug for at tale om oplevelserne i forbindelse med dødsfaldet.

Du er også velkommen til at kontakte Team for Lindrende Behandling, hvis du i højere grad har behov for at tale om dig selv og din sorg som efterlevende.

Du har ligeledes mulighed for at kontakte din praktiserende læge og få en henvisning til psykologsamtaler.

Kontakt

Afsnit og Team for Lindrende Behandling, Farsø

Tlf. 97 65 30 80

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 8.00 – 15.30